

Maritima Odlingståget
c/o Bo Wollter
bosse.wollter@gmail.com

Ansökan om tillstånd laxodling i havet utanför Bua, Varbergs kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att avslå Maritima odlingståget ansökan om tillstånd för att bedriva laxodling i havet utanför Bua

Prövningen av ansökan enligt fiskerilagstiftningen, förordningen (SFS 1994:1716) om fisket, vattenbruket och fiskerinäringen och prövning enligt jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2014:4) om djurhälsokrav för djur och produkter från vattenbruk. Den innefattar prövning av riskerna för spridning av smittsamma fisksjukdomar samt icke önskvärda arter och stammar av fisk.

Omfattning och läge:

Odlingstyp	Kassodling med mindre sammankopplade kassar (odlingsenheter) som arrangeras i dubbla led. Kassarna är fästa i separata ramverk. Odlingsleden är tänkt att snurra runt en förankringspunkt längst fram, hela odlingen ligger på svaj och kan sänkas under vattenytan.
Odlingssyfte	Konsumtion
Omfattning	Fyra separata odlingar, ”odlingståg” med 15 enheter per odling (totalt 60 enheter). Enligt ansökan kan en odling producera max 432 ton lax vartannat år. Två odlingarna per sökt område.
Art	Lax (<i>Samlo salar</i>)
Läge	Två rektangulära områden till havs, ett 1000 m x 2600 m stort område nordväst om Bua 2 km väster om Ustö och ett område på 1300 m x 2200 m sydväst om Bua cirka 4 km nordväst om Balgö. Varbergs kommun.

2019-05-23

621-8981-2018

Djup

Vid det norra området utanför Ustö ligger djupet på ca 28 m och området nordväst om Balgö har ett djup mellan 22 och 15m.

Koordinater:

Omräknat till		Enligt ansökan			
SWEREF 99 TM		Latitud N	Longitud E	Latitud N	Longitud E
X Norr	Y Öst	Grader	Grader	Grader Min.	Grader Min.
(meter)		(decimaltal)		(heltal)	

Väster om Ustö (nordväst Bua)

6355462,2	320295,97	57,3067	12,0167	57.18.40	12.01.00
6355418,3	321299,53	57,3067	12,0333	57.18.40	12.02.00
6352822,3	321186,32	57,2833	12,0333	57.17.00	12.02.00
6352866,2	320182,13	57,2833	12,0167	57.17.00	12.01.00

Nordväst om Balgö (sydväst om Bua)

6342342,3	322948,63	57,1900	12,0700	57.11.40	12.04.20
6342286,2	324257,42	57,1900	12,0917	57.11.40	12.05.50
6340061	324162,42	57,1700	12,0917	57.10.20	12.05.50
6340118	322832,78	57,1700	12,0697	57.10.20	12.04.18

Bakgrund

Ni har den 19 december 2018 inkommit med en ansökan om att starta fyra laxodlingar på två områden till havs utanför Bua samhälle. I ansökan står det att laxodlingarna skall innehålla laxstammar från Lagan och att en odling förväntas producera upp till max 432 ton lax vartannat år. I ansökan beskrivs översiktligt en ny form av havsbaserad kassodling. Ansökan omfattar totalt fyra odlingar, två odlingar per område där varje odling är tänkt att hysa 15 mindre enheter (öppna kassodlingar) arrangerade i två rader efter en styrenhet, som ett lok med vagnar. Styrenheten är förankrad i botten och hela odlingen ligger på svaj och kan rotera kring styrenheten. Vid hårt väder skall odlingarna kunna sänkas under vattenytan. De utpekade områdena som fastställdes i en komplettering till ärendet (2019-02-13) utgörs av rektangulära havsområden där området väster om Ustö motsvarar en havsyta på ca. 1000 m x 2600 m och det södra området nordväst om Balgö ca 1300 m x 2200 m.

Inget samråd med Länsstyrelsen, Kommunen eller berörda instanser har begärts från sökanden inför ansökan om laxodling. Någon miljöprövningsprocess har inte påbörjats och därmed inget beslut som fastställer miljöpåverkan eller utökat samråd alternativt miljökonsekvensbeskrivning.

2019-05-23

621-8981-2018

Bestämmelser

Av 2 kap 16 § förordningen (1994:1716) om fisket vattenbruket och fiskerinäringen framgår att det krävs tillstånd från Länsstyrelsen för att anlägga och driva en fiskodling. Tillståndet får förenas med villkor och meddelas för viss tid. Tillstånd får inte ges för sådana fiskarter eller stammar som är olämpliga med hänsyn till vattenområdets särart eller om det finns risk för spridning av smittsamma sjukdomar.

Enligt statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2014:4) 2 kap 1. 2. §§ om djurhälsokrav för djur och produkter från vattenbruket framgår att odlingstillstånd inte får ges för vattenområden med arter eller stammar av nationellt intresse eller som med stöd av bestämmelser i 3 kap Miljöbalken har angetts som riksintresse för naturvården, yrkesfisket eller friluftslivet, om verksamheten påtagligt skulle kunna påverka dessa intressen negativt.

Vidare enligt (SJVFS 2014:4) 2 kap 5§ Tillstånd som ska gälla för lax i havet utanför ett mynningsområde får endast avse stam som härstammar från närmast liggande eller angränsande avrinningsområde.

Definitioner (SJVFS 2014:4) 1 kap 6 § *mynningsområde*: allt vatten inom 20 kilometer utanför mittpunkten på en linje mellan de yttersta mynningsuddarna i vattendraget.

Även (SJVFS 2014:4) 2 kap 6§ odlingstillstånd för odling av laxfisk får inte medges för nyetablering av vattenbruksanläggning som har direkt kontakt med naturliga vatten i sötvattensområde där lax vandrar. Med sådant område avses allt vatten i ett vattendrag från och med mynningsområdet upp till det första definitiva vandringshindret.

Vidare framgår det att det krävs tillstånd från Länsstyrelsen för att få sätta ut fisk eller flytta fisk från ett vattenområde till ett annat. Enligt (SJVFS 2014:4) 2 kap 7§ Tillstånd för förflyttning, mellan odlingar i olika vattenområden, får inte medges till ett vattenområde med arter eller stammar av nationellt intresse eller som kan påverka riksintressen negativt.

Motivering

Stora insatser har gjorts för att rädda vildlaxen under den senaste 40 åren. Både från samhället sida och ideellt har 100 tals miljoner har lagts ned på kalkning och fiskevårdsåtgärder. Trots detta står laxen i länet fortfarande inför en mängd stora utmaningar i framtiden såsom klimatförändring, havsöverlevnad, högt fisketryck, vattenkraft, försurning, svampsjukdomar och främmande arter. Det intensiva bruket av kassodlingar ute till havs har pekats ut som en av orsakerna till att vilda bestånd av lax minskar globalt. Även födotillgången till havs minskar då en stor del av bytesfisken fiskas upp och används som foder i laxodlingar. Odlingarna påverkar även ekosystemet genom användning av antibiotika, kemikalier och foder.

En öppen laxodling i havet skulle sammantaget alla de risker det innebär medföra väsentliga risker som hotar vild atlantlax och havsöring. Sökande har inte kunnat visa på hur man i en kassodling långt ute till havs helt exponerat för vågor och vind skall kunna undvika smittspridning (sjukdomar, svamp), rymningar, genetisk påverkan, spridning av laxparasiter.

2019-05-23

621-8981-2018

Den föreslagna odlingsplatsen ligger på relativt grunt vatten nära flera laxförande vattendrag, inom ca 20 km ligger Kungsbackaån, Rolfsån, Löftaån, Viskan, Himleån och Tvååkersån samt en mängd havsöringsförande bäckar.

På hela västkusten finns 23 laxvattendrag varav 13 ligger i Halland, av dessa håller sex vattendrag (Stensån, Genevadsån, Fylleån, Åtran, Rolfsån och Suseån) genetiskt helt unika vildlaxbestånd som riskerar att påverkas negativt. Dessa laxstammar och arter är av nationellt intresse. Flytt av fisk mellan olika vattenområden får inte medges med arter eller stammar av nationellt intresse eller där riksintressen kan påverkas negativt. Odlingsområden ligger nära mynningsområden där lax vandrar upp i sötvatten, båda områdena ligger ca 7km från mynningsområden av laxförande vattendrag (Viskan, Löftaån).

Enligt bestämmelserna kan en laxodling endast medges om laxstammen som används härstammar från den närmst liggande eller angränsade vattenavrinningsområde, i detta fallet finns ingen odling av de stammar som ligger närmst. I ansökan nämns att sökanden tänker använda Laganlax från södra delen av Halland men förutsättningar för att odla sättfisk för konsumtionsodling är inte beskriven.

Övergödning samt förekomsten av antibiotika och kemikalier är andra välkända problem knutna till kassodling. Det satsas årligen stora summor i länet på att begränsa gödningen från land då havet utanför Halland är känsligt för övergödning, vilket också visats historiskt med syrefria bottnar och fiskdöd. Det mycket troligt att gödande ämnen, fekalier och foderspill kommer spridas in mot kusten till känsligare områden som Kungsbackafjorden och Vendelsöarna.

Odlingstillstånd kan inte medges för områden som inskränker på riksintressen för friluftslivet, yrkesfiske och Natura 2000. Båda områdena ligger på platser som har flera riksintressen.

Det norra området utanför Ustö används som referensområde av Södra cell i ett trålprovfiske som pågått i cirka 30 år. Provfisket utgör grunden för deras övervakningsprogram i havet och är ett långsiktigt program för miljöeffektstudier.

Strax utanför det föreslagna området i söder utanför Balgö (ca 200 m) ligger Södra Cells utsläppstub som utgör ett motsvarande provfiskeområde för att övervaka direkta miljöeffekter från massapappersfabriken.

Det har nyligen fattats flera vägledande beslut av Mark och miljööverdomstolen för odling av fisk i öppna kassar, där det inte getts tillåtligt på grund av osäkerhet gällande påverkan. Domstolen fastslog även att odling i öppna kassa inte innebär bästa möjliga teknik (I mål; M 8673-15, M 8882-15 och M 2620-16).

Information

Länsstyrelsen har prövat er ansökan enligt fiskeriförordningen den innefattar inte prövning enligt lagstiftning såsom miljöbalken. Utöver tillstånd för fiskodling behövs tillstånd enligt annan lagstiftning för att bedriva odlingsverksamhet.

Beroende på en fiskodlings storlek och förbrukning av foder kan en anläggning komma att tillståndsprövas enligt gällande miljölagstiftning. För fiskodlingar där mer än 40 ton foder

2019-05-23

621-8981-2018

förbrukas per år krävs tillstånd enligt miljöbalken (1999:808). Tillståndet söks hos Länsstyrelsen. För fiskodling med en årlig foderförbrukning överstigande 1500 kilo gäller en anmälningsplikt till kommunens miljö och hälsoskyddsnämnd.

Inför ansökan om tillstånd är verksamhetsutövaren skyldig att kalla myndigheter samt enskilt berörda intressen till ett samråd där beslut fattas om anläggningen är av betydande miljöpåverkan eller inte. Det är uppgifter som kommit fram vid samrådet samt förordningen om miljökonsekvensbeskrivning (1998:905) som ligger till grund för detta beslut. Det kan även behövas ytterligare samråd med fler instanser (utökat samråd) innan man går vidare till ansökan.

Nästa steg blir att den sökande tar fram MKB med hänsyn till de synpunkter som kommit fram under samråden. Det är den som söker som betalar kostnaden för MKB och ansvarar för att den innehåller alla uppgifter som länsstyrelsen behöver.

När MKB är klar lämnas ansökan om tillstånd till Länsstyrelsen. Miljöprövningsdelegationen prövar och beviljar ansökan. Odlingen kan inte starta förrän tillståndet är klart från både fiskerilagstiftning och miljölagstiftning. I samband med att ansökan lämnas in sker en kungörelse och yttrande från myndigheter och berörda tas in.

Länsstyrelsen miljöenhet prövar och bereder utifrån miljöbalken och tar fram ett förslag på beslut.

Det är sedan miljöprövningsdelegationen som slutligen fattar beslut om tillstånd att odla fisk, platsen lämplighet, hur mycket fisk samt övriga villkor. Delegationen beslutar även om MKB uppfyller miljöbalkens krav för en godkänd MKB.

När miljöprövningsdelegationen har beslutat skall beslutet offentliggöras genom besked till sökanden samt lokalpressen.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 1.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsfiskekonsulent Erika Axelsson med fiskekonsulent Björn Fagerholm som föredragande. I den slutliga handläggningen har också naturvårdshandläggare Bo Gustafsson, Hans Schibli samt miljöhandläggare Joel Herzwall har medverkat.

Erika Axelsson
Länsfiskekonsulent

Björn Fagerholm
Fiskekonsulent

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

2019-05-23

621-8981-2018

Kopia till:

Kustbevakningen Väst (Halland), registrator@kustbevakningen.se

Varbergs kommun, ks@varberg.se

Ringhals AB, miljö, ringhals@vattenfall.com

Strålsäkerhets myndigheten SSM, registrator@ssm.se

Södra Cell Värö sodracellvaro@sodra.com

Havs- och Kustfiskarnas Producentorganisation, HKPO info@hkpo.se

Sportfiskarna Region Väst goteborg@sportfiskarna.se

Sjöfartsverket sjofartsverket@sjofartsverket.se

Sveriges Fiskares Producentorganisation, SFPO peter@sfpo.se

Så här hanterar vi dina personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa hittar du på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilagor

1. Hur du överklagar
2. Sammanfattning av remissyttranden

Du kan överklaga beslutet

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos Jordbruksverket. Observera att du ska skicka eller lämna överklagandet till Länsstyrelsen i Hallands län, 301 86 Halmstad. Du kan även skicka in överklagandet via e-post till halland@lansstyrelsen.se. Det ska du göra därför att Länsstyrelsen måste pröva om överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare till Jordbruksverket.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag du fick del av beslutet**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be om att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det Jordbruksverket som beslutar om tiden kan förlängas eller inte.

Om någon annan part överklagar beslutet, till exempel en kommun eller annan myndighet, är tiden **tre veckor från det datum som står på beslutet**.

Ditt överklagande ska innehålla:

vilket beslut som överklagas, beslutets datum och diarienummer

hur du vill att beslutet ska ändras

varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

personnummer

adress till bostaden

telefonnummer där du kan nås

eventuellt övriga uppgifter som behövs för att man ska kunna skicka handlingar till dig

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din uppfattning, bör du skicka med kopior på dessa.

Ombud

Du har rätt att anlita ett ombud för att sköta överklagandet åt dig. I så fall ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen på e-post halland@lansstyrelsen.se eller telefon 010-224 30 00. Ange diarienummer för beslutet.

2019-05-23

621-8981-2018

Bilaga 2. Sammanfattning av remissyttrande**SFPO (försiktigt positiv, dvs om alla risker elimineras och alla kontrollkrav och föreskrifter uppfylls)**

Under förutsättning att villkoren för den tänkta verksamheten fastställts så att de risker som är förenade med laxodlingar elimineras helt har SFPO inget att erinra emot ansökan

- Riskerna med odling elimineras helt
- Ej foderspill etc
- Ej kemikalieanvändning (väteperoxid-räkor)
- Seriöst kontrollprogram

HKPO (avisande)

I det aktuella området bedrivs inget yrkesfiske men öppna kassodlingar av lax medför miljöpåverkan i form av övergödning därför har Mark o miljödomstolen har tvingat dessa till avveckling eller inte gett tillstånd. Ansökan saknar viktiga bitar, ingen MKB ingen teknisk beskrivning av kassarna ingen beskrivning av miljöbelastning. Det finns ingen teknisk beskrivning av förankring, automatisk nedsänkning, hållfasthet, livslängd tester, är det en försöksanläggning? var finns förlagan och driftserfarenheter.

- Mycket saknas helt enkelt.
- Hänvisar även till tidigare remissvar ang musselodlingen som planerades på samma områden.
- Inget samråd med HKPO angående placeringen, bristfällig teknisk beskrivning.
- Projektet framstår som ett försöksprojekt och lämpligare platser finns, det stör både friluftslivet och hummerfisket utanför Bua.

Ringhals AB (avvisande)

Ingen teknisk beskrivning inget om riskerna med verksamheten. Om odlingståget lossnar finns risk att det hamnar vid intagskanal, odlingen bör placeras på ett annat ställe. (Ringhals har fört fram likande synpunkter angående den tidigare föreslagna musselodlingen).

Sjöfartsverket (har inget att erinra)

Sjötrafiken påverkas inte (i farlederna). Viktigt att förankringar verkligen håller, drivande delar kan innebära hinder för sjöfarten och en sjösäkerhetsrisk. Nedsänkbara odlingar en helt ny teknik, sökande bör söka samråd med Transportstyrelsen angående utmärkning.

Sportfiskarna (avvisar tillsammans med sex berörda underavdelningar)

Ansökan om tillstånd till fiskodling skall föregås av samråd med myndigheter och organisationer. Sökande har inte begärt samråd, oklar tillståndsprocess.

2019-05-23

621-8981-2018

Allt för nära Rolfsån och dess unika laxstam. Öppen kassodling riskerar att sprida laxlus och sjukdomar.

Saknar prövning enligt miljöbalken, ingen miljökonsekvensbeskrivning MKB etc.

MB 6 kap 35§ Utan MKB omöjligt att göra en helhetsbedömning.

MB 2 kap 3§ Har inte visat att den uppfyller bästa möjliga teknik.

MB 2 kap 6§ Val av lämpligast plats.

MB 2 kap 2 § Krav på tillräcklig kunskap av sökande

Så stora brister i ansökan att den kan avvisas.

Havsytorna används av friluftsliv

Hot mot vildlax med dess genetiskt unika stammar (Rolfsån, Ätran, Suseån, Säveån), rymningar påverkar även vildlaxleken och födokonkurrens. Odlingar innebär stora problem med parasiter (laxlus) som sprids till vilda bestånd. Även laxsjukdomar och användningen av antibiotika samt kemikalier som väteperoxid.

Bästa möjliga teknik, (hänvisar till Mark o miljödomstolen tidigare domar), dåligt teknisk beskrivning.

Utsläpp av foder och fekalier leder till gödning, myndigheter får inte tillåta en försämring av vattenkvaliteten. Kungsbackafjorden speciellt utsatt för övergödning.

Kustnära yrkesfisket, påverkar fisket innanför trålgränsen.

<http://www.markochmiljooverdomstolen.se/Nyheter--pressmeddelanden/Fiskodling-i-oppna-kassar-ar-inte-tillatlig/>

Sportfiskarnas sex underavdelningar

Fiskevårdsnätverket i Kungsbacka kommun

Övergödning, för grunt vatten på områdena, vilket leder till att fekalier inte sprids tillräckligt. Ingenhänsyn tas för stormar, smittspridning, sjukdomar, kunskapsbrist.

Hallands sportfiskeklubb

Ätran och Suseåns genuina laxstammar som hotas av en odling.

Inget samråd sökt och man har heller inte utrett.

miljökonsekvenser därmed inte heller uppfyllt.

kunskapskravet, val av bästa teknik, krav på val av plats.

Kungsbacka sportfiskeklubb

Stor påverkan av unik laxstam, övergödning, sjukdomar samt parasiter.

Ingen MKB eller miljöprövning samt inget samråd.

2019-05-23

621-8981-2018

Sportfiskaren region väst

Den unika laxstammen i Rolfsån hotas.

Varbergs flugfiskeklubb

Laxodling kommer innebära övergödning, sjukdomar parasiter, kemikalier, rymningar och utöver det går det åt stora marina resurser för att förse odlingar med foder.
kassodling = kass odling

Ätrons sportfiskeklubb

Odlingen hotar naturliga stammar av öring och lax genom spridning av parasiter (laxlus) och användningen av kemikalier och gifter, vilka även är giftigt för andra organismer som räkor (väteperoxid).

Kustbevakningen Väst (utsatt område)

Mycket fritidstrafik i området och val av andra platser bättre, viktigt med utmärkning.

Strålsäkerhets myndigheten, SSM (avvisande, pga området)

Samma synpunkter som gällande musselodling (dnr 623-4811-17).

För nära Ringhals och risk för blockering av intag. Provtagningsplatser för radioaktiva ämnen i miljön sammanfaller eller ligger nära den planerade verksamheten.

Södra Cell Värö (avvisande, pga området och miljö)

Placering sammanfaller med recipientkontroll (lång serie från 1983) och det är av stort värde att den kontrollen kan fortgå.

Ansökan kan inte påvisa hur miljö kvalitetsnormerna i området kommer ändras, verksamheten kan innebära betydande utsläpp av kväve och fosfor.

Varbergs kommun (bristfällig ansökan avslås)

Bristfällig ansökan och teknisk beskrivning, lokalisering samt konsekvensbedömning

Ingen beskrivning av intressekonflikter, friluftslivet, naturvård, industrin, sportfisket och yrkesfisket.

Områdena berör riksintresse för rörligt friluftsliv, vid det norra området, det södra delvis inom Natura 2000 området Balgö. Riksintresse yrkesfisket. Bägge områdena ligger exponerat. Risker både utifrån miljötillstånd och biologisk mångfald.

Negativt för genetiskt unika lokala laxstammar tillsammans med sjukdomar, laxparasit, rymning, födokonkurrens. Finns ingen beskrivning av hur man skall undvika detta i ansökan, speciellt med tanke av det exponerade läget.

Näringsstillförsel, enl MB 5 kap 4§ är det inte tillåtet att bedriva en verksamhet som försämrar miljö kvalitetsnormer.

Stora risker med kassodling och dess påverkan av fiskbestånd och havsmiljö, ansökan brister i konsekvensanalys och teknisk beskrivning. Dålig lokalisering

2019-05-23

621-8981-2018

som ligger exponerat med höga naturvärden, risk för rymningar och att odlad fisk påverkar lokala naturvärden.